

Aan: de woordvoerders van de Commissie Asiel & Migratie in de Tweede Kamer
CC: Mevr. M.H.M. (Marjolein) Faber-van de Klashorst, minister van Asiel & Migratie

Betreft: Geef prioriteit aan het uitvoeren van de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité met betrekking tot asiel en migratie

Leiden, 13 december 2024

Geachte woordvoerders,

In aanloop naar het debat over het asiel- en vreemdelingenbeleid op 19 december doet het Kinderrechtencollectief een herhaald en dringend beroep op u om de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité¹ als leidraad te nemen voor het asielbeleid en de uitvoering daarvan. Door deze aanbevelingen te implementeren, worden kinderrechten beter gewaarborgd binnen het asielbeleid en geeft Nederland invulling aan de verplichtingen die voortvloeien uit de ratificatie van het Kinderrechtenverdrag.

Het Comité uit ernstige zorgen over de impact van het asielbeleid in Nederland en de Caribische delen van het Koninkrijk op kinderen. Zij spreekt zich uit over een gebrek aan specifieke wetgeving ter bescherming van kinderrechten, ontoegankelijke informatie over asielprocedures, en belemmeringen bij toegang tot essentiële diensten zoals onderwijs en zorg.

Uitgelicht: Aanbeveling 37f – Asiel noodopvang: een inbreuk op kinderrechten

Geef prioriteit aan het onmiddellijk weghalen van asielzoekende kinderen en hun gezinnen uit noodopvanglocaties en investeer de nodige middelen in het verbeteren en uitbreiden van kindvriendelijke opvanglocaties, zodat locaties niet overvol raken en kinderen niet frequent worden overgeplaatst naar andere locaties.

Tweederde van alle COA opvanglocaties zijn noodopvanglocaties. Op dit moment verblijven er 30.197 asielzoekers in noodopvanglocaties waarvan ongeveer 6.200 kinderen.² Deze situatie vraagt om directe actie. Noodopvanglocaties zijn oorspronkelijk bedoeld voor kortstondig verblijf, maximaal 21 dagen. De locaties hebben inmiddels een permanent karakter gekregen. Een zorgelijk ontwikkeling gezien dit soort locaties niet geschikt zijn om kinderen de veiligheid, stabiliteit en ontwikkelingskansen te bieden waar zij recht op hebben. De leefomstandigheden in de noodopvang voldoen niet aan de standaarden waaraan Nederland zich met de ratificatie van het Kinderrechtenverdrag heeft verbonden. Zo zijn kinderen onvoldoende in de gelegenheid om zich terug te trekken, te spelen, te genieten van een voedzame maaltijd en om zich veilig te voelen. Niet overal is psychosociale hulp voorhanden. En niet alle noodopvanglocaties

¹ https://www.kinderrechten.nl/assets/2024/10/24-10-28-Concluding-Observations-UNCRC_NL.pdf

² Bron: COA

KinderrechtenCollectief

hebben een school in de buurt. Of scholen hebben geen plek meer. Daardoor zitten kinderen maandenlang zonder onderwijs.

Het Kinderrechtencollectief roept daarom op, in lijn met de aanbeveling van het VN-Kinderrechtencomité om kinderen niet meer in noodopvanglocaties te plaatsen. En om kinderen die daar nu verblijven, te verplaatsen naar permanente, kindvriendelijke locaties waar reguliere en toereikende voorzieningen aanwezig zijn.

Overige VN-aanbevelingen

Kinderen met een vluchtverleden die in Nederland asiel aanvragen (met hun gezin of alleen) hebben recht op procedures die hun kwetsbaarheid en specifieke behoeften centraal stellen, zoals ook het VN-Kinderrechtencomité benadrukt. Dit betekent dat kwetsbaarheden bij kinderen tijdig moeten worden gesignaleerd en dat gebruik wordt gemaakt van ondervraagmethodes die aansluiten bij hun leeftijd en ervaringen. Bovendien moeten alle asielaanvragen kind-gevoelig worden beoordeeld, waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd waarop kinderen hun thuisland verlieten en de omstandigheden waarin zij onderweg verkeerden. Kinderen moeten ook toegang hebben tot heldere, leeftijdsspecifieke informatie en juridisch advies over hun specifieke rechten en de loop van hun asielprocedures [37a].

Het belang van het kind (artikel 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag³) moet de hoogste prioriteit krijgen in alle asielprocedures. Kinderen hebben niet alleen recht op bescherming, maar ook op inspraak in beslissingen die hun leven fundamenteel beïnvloeden [37b]. Het horen van kinderen en het serieus nemen van hun mening moet standaard praktijk zijn. Voor alleenreizende kinderen is het gezinsherenigingssysteem een belangrijk vangnet dat momenteel tekortschiet. Een grondige evaluatie van dit systeem is nodig, waarbij emotionele banden met familieleden of wettelijke voogden beter worden erkend [38a]. Daarnaast moeten aanvragen voor gezinshereniging sneller worden afgehandeld, zodat kinderen niet onnodig lang in onzekerheid verkeren. De wachttijd voor een gezinshereniging procedure is momenteel 87 weken (20 maanden), dit is onacceptabel lang [38b].

Duurzame oplossingen zijn essentieel om alleenreizende minderjarige vreemdelingen (amv) een toekomstperspectief te bieden. Dit omvat het verstrekken van passend onderwijs met de juiste begeleiding, toegang tot adequate pleegzorg en ondersteuning bij hun integratie in de samenleving. Alleen zo kunnen zij in een veilige en stabiele omgeving opgroeien [38d]. Tegelijkertijd is het cruciaal dat verdwijningen van kinderen uit opvanglocaties systematisch worden onderzocht en dat effectieve maatregelen worden genomen om deze te voorkomen [38e].

Met Kinderrechten in Beweging laat het Kinderrechtencollectief jaarlijks zien hoe ver de overheid is met het opvolgen van de adviezen van het VN-Kinderrechtencomité. Ook op asiel en migratie:

www.kinderrechteninbeweging.nl/kinderrechten-in-beweging/migratie/

Oproep

Noodopvanglocaties zijn totaal ongeschikte opvanglocaties voor kinderen. De Spreidingswet biedt mogelijkheden om meer kleinschalige en kindvriendelijke opvang te realiseren. **De Spreidingswet moet**

³ <https://www.kinderrechten.nl/kinderrechten-vw/artikel-3-belang-van-het-kind/>

KinderrechtenCollectief

worden uitgevoerd zodat kleinschalige en kindvriendelijke opvang zo snel mogelijk gerealiseerd wordt en Nederland het Kinderrechtenverdrag naleeft.

Want asielbeleid gaat niet over regels en procedures; het gaat over mensen, en bovenal over kinderen. Elke beslissing die wordt genomen, raakt hen direct en vormt hun toekomst. Kinderen ervaren de wereld anders dan volwassenen. Hun leefwereld wordt gevormd door keuzes van anderen over hun veiligheid, zorg en stabiliteit – zaken die zij op de vlucht hebben moeten ontberen. Voor velen van hen is de vlucht een diep traumatische ervaring geweest, die littekens achterlaat die een leven lang voelbaar blijven. Het is aan ons, als samenleving, om niet bij te dragen aan het verergeren van dat trauma, maar om deze kinderen de kans te bieden op herstel, bescherming en een nieuwe start.

Nederland heeft de kans om een verschil te maken in het leven van deze kinderen. Wij roepen u op de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité ter harte te nemen en daarmee te staan voor een menswaardig en rechtvaardig asielbeleid.

Hoogachtend,

Marc Dullaert

Voorzitter van het Kinderrechtencollectief